

RLB303: RELEX 2016

Průvodce po lokalitách Religionistické exkurze 2016

Středa 25. 5. 2016

8:30 Odjezd z Brna od Janáčkova divadla

9:00–10:30 Rajhrad

11:00–12:30 Dolní Věstonice

13:00–14:00 Klentnice

14:30 Oběd (Mikulov)

16:00–19:00 Mikulov

19:30 Ubytování (Lanžhot)

Čtvrtek 26. 5. 2016

8:30 odjezd z Lanžhota

9:00–10:00 Velké Leváre

10:15–11:15 Malacky

12:00–13:00 Marianka

13:30 Oběd (Bratislava)

15:00–18:00 Bratislava

19:00 Ubytování (Lanžhot)

Pátek 27. 5. 2016

9:00 odjezd z Lanžhota

9:45–10:45 Skalica

11:00–11:30 Holíč

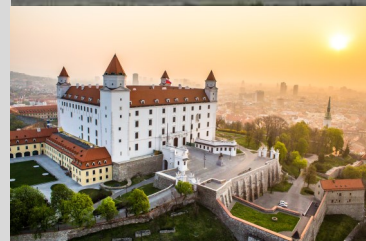
11:45–12:15 Kopčany

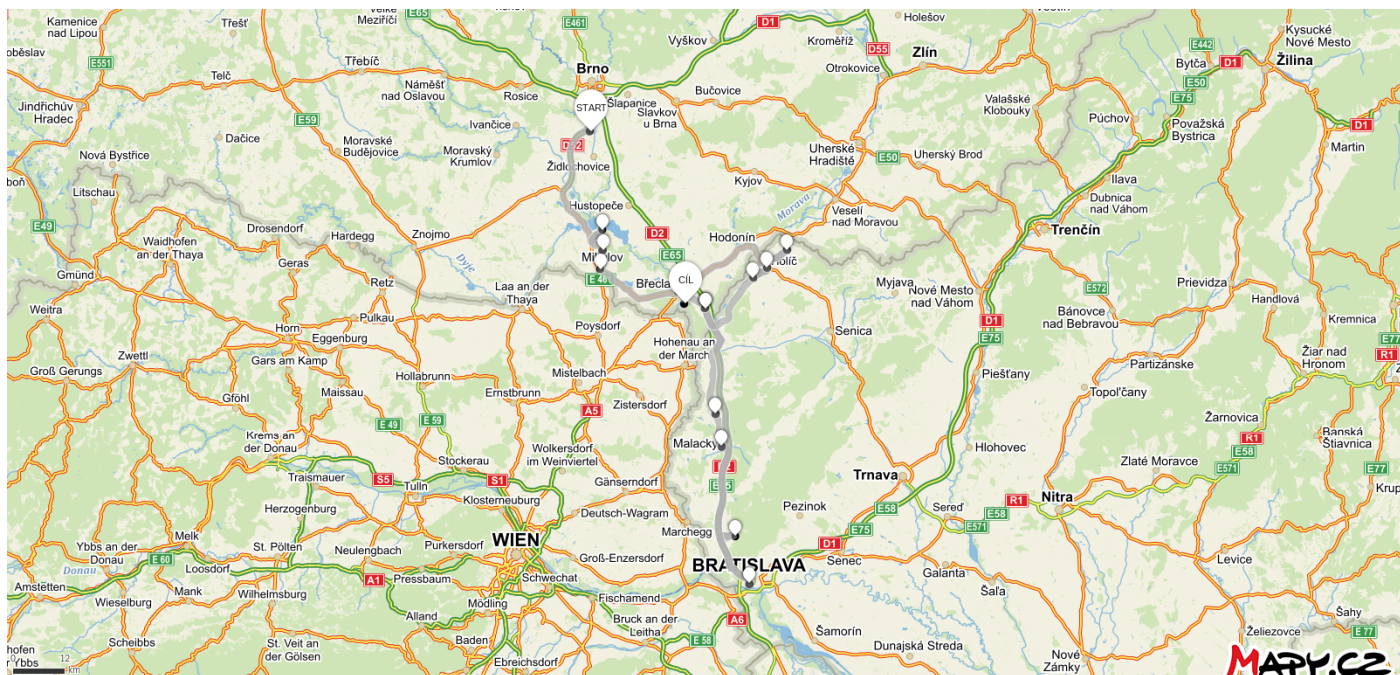
12:45 Oběd (Břeclav)

14:30–16:00 Břeclav

16:15–17:15 Pohansko

18:00 Návrat do Brna k Janáčkovu divadlu

Sraz k odjezdu je ve středu 25. 5. 2016 v 8:00 před Janáčkovým divadlem (ulice Rooseveltova). Buďte tam prosím včas, ať se odjezd nezpožďuje. Pokud někdo nedorazí v přijatelné době, program exkurze zná a dožene si nás po vlastní ose.

Návrat je plánován na pátek 27. 5. 2016, cca kolem 18:00 na stejné místo.

st 25. Kvě	25°/11°	Dopolední přeháňky
čt 26. Kvě	26°/13°	Většinou slunečno
pá 27. Kvě	27°/14°	Většinou slunečno

Počasí by nám mělo víceméně přát, ale jeden nikdy neví. Na jedné exkurzi nám v květnu začalo i sněžit, takže buďte připravení na všechno :) (uvedená data platí pro Lanžhot)

Ubytování budeme v [hotelu Lanžhot](#), snídaně je zajištěna.

Každá skupina je zcela odpovědná za organizaci návštěvy dané lokality, má ověřeno, že vše, co bylo domluveno se „strážci bran“ platí, ví, kde co jde, kde se parkuje, kudy se kam jde atd.

Itinerář na mapy.cz

<https://mapy.cz/s/HnXT>

Garanti Lokalit

D1/1 Rajhrad

Jana Milerová, Lucie Kotrlová, Jana Keše

D1/2 Dolní Věstonice

Veronika Konečná, Jana Šaňáková

D1/3 Klentnice

Kateřina Justychová, Aneta Slováčková, Jana Vašíčková

D1/4 Mikulov

Andrea Smažáková, Hana Hořínková, Petr Cristian Vrzák

D2/1 Velké Leváre

Žofia Hajduová, Václav Ketman, Jitka Špačková

D2/2 Malacky

Jana Chalupová, Ladislav Beneš, Slavomíra Rapčanová

D2/3 Marianka

Michal Puchovský, Kateřina Vidličková, Martin Dvořáček

D2/4 Bratislava

Vratislav Brázdil, Blanka Ježková, Jan Trtílek, Eva Doležalová

D3/1 Skalica

Jan Kořínek, Adam Karásek, Anna Andrisová

D3/2 Holíč

Anna Jedličková, Ľubica Mičová

D3/3 Kopčany

Alena Mikitová, Jan Král, Radmila Müllerová, Jana Nenadalová

D3/4 Břeclav

Radim Schottl, Jakub Ryšavý, Jan Berka, Pavel Varga

D3/5 Pohansko

Ondřej Dedík, Martin Ševčík, Renata Seiferová, Monika Rozsypalová

RAJHRAD

D1/1

St 25. 5. 9:00—10:30

Benediktinský klášter Rajhrad, kostel sv. Petra a Pavla, Památník písemnictví

Rajhradský klášter je nejstarším klášterem na Moravě a náleží i k nejstarším moravským církevním institucím. Celý areál rajhradského kláštera je chráněn jako kulturní památka České republiky. Klášter byl založen v 11. století českým knížetem Břetislavem I. a ve své historii byl několikrát zničen a přestavěn. Současný klášterní komplex, jemuž vévodí kostel sv. Petra a Pavla, pochází z 18. století a je dílem česko-italského architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Rajhradský klášter fungoval až do roku 1950, kdy byl přepaden speciálními jednotkami StB v rámci 2. etapy tzv. akce "K" a jeho činnost zakázána.

Klášter byl benediktinům navrácen v roce 1990. Významnou součástí kláštera je Památník písemnictví na Moravě zřízený v roce 2005. Celá prohlídka by nám měla trvat 1,5 hodiny. Navštívíme opravený, uvnitř zrestaurovaný kostel sv. Petra a Pavla a z klášterního komplexu tu část, kde se nachází Památník písemnictví (ostatní objekty se nacházejí v dezolátním stavu a v současné době nejsou ani v procesu rekonstrukce). Snížené vstupné pro skupinu studentů činí 28,-, snížené vstupné je podmíněné pedagogickým dozorem. Výklad nám poskytne osvědčený místní průvodce p. Zálešák. Součástí prohlídky v tomto objektu nejsou pouze předměty hmotné kultury, ale dokonce i autentická teplota, která má demonstrovat životní podmínky dříve zde žijících mnichů. Nicméně sveter je dovolen.

Religionisticky relevantní zajímavosti:

Nejstarším rukopisem rajhradské knihovny je Martyrologium Adonis (životy mučedníků), sepsané pravděpodobně francouzským biskupem Adonem. Tato kniha pochází ze třetí čtvrtiny 9. století, je tedy např. starší než sv. Václav a církevní organizace v Čechách vůbec. V tomto latinsky sepsaném textu se nachází staroslovanské vpisky. Vpisky tedy pochází z doby, kdy byla v povědomí staroslovanská liturgie a písmo. Takovýto nález je velmi vzácný. Zajímavou otázkou například je, proč člověk s klasickým vzděláním schopný číst latinský text, vpisuje své poznámky cyrilicí. Studium samotných vpisků nejen z hlediska lingvistického, ale i co do jejich obsahu a například motivu se kterým byly vepsány, může přinést odpovědi či další otázky na podobu staroslovanského odkazu v příslušné době.

Část knihovního fondu byla po likvidaci kláštera v 50. letech použita k vysoušení velké kaluže nacházející se při vjezdu na parkoviště u kláštera. Pravděpodobně díky tomu, že pergamen příliš nesaje, byla tato metoda opuštěna a z tohoto důvodu zřejmě také nebyl zbytek fondu (čítající desítky tisíc svazků) použit k vysoušení rybníka. Toto vysoušení sice pak vážně staticky narušilo celý objekt, ale i tak můžeme při zběžném pohledu na tento řetězec navazujících akcí, v něm vidět příklad účelově racionálního jednání.

Zajímavosti:

- **Původ slova Rajhrad:** Název vznikl pravděpodobně jako složenina slov "rajati" (posvátně tanciti) a "hrad" (posvátné obětí místo). Podle P. J. Šafaříka slovo "rajhrad" znamenalo ve staroslovanském světě hrazené sídliště a současně místo kultu. Silnice lemující objekt kláštera údajně kopíruje obranné valy, tuto domněnku nelze zatím potvrdit nebo vyvrátit, protože zde zatím nebyl proveden systematický archeologický průzkum. (Silnička je vidět níže, na první fotografii vlevo)
- **Břevnovská falza:** Podle falešných listin založil rajhradské probošství český kníže Břetislav I. roku 1045. Tyto listiny byly považovány až do poloviny 19. století za pravé. Podrobným studiem, na kterém se podílel i František Palacký, bylo prokázáno, že listiny nepocházejí z 11., ale až ze 13. st.
- **Santiniho řešení:** Santini opřel základy staveb o do země zapuštěné olšové a dubové piloty. Aby piloty nepráchnivěly, zřídil u kláštera rybník vyrovnávající hladiny spodních vod a udržující piloty vlhké. Jeho zasypáním za komunismu došlo k narušení statiky všech objektů kláštera.

„Chrám ten svatý na Rajhradě, Má les dubů na základě; Směle může smát se z vody, Nezrobí mu žádné škody.“

Sušil, Fr. Rajhrad, in: *Moravan* roč. I./1852, s. 41-50.

- **Akce "K":** Akce komunistické StB byla násilnou likvidací klášterů a proběhla v dubnu roku 1950. Během akce bylo internováno 2376 řeholníků a zlikvidováno 219 řeholních domů, mezi nimi i rajhradský klášter. Fakticky byl řeholím zabaven všechn movitý i nemovitý majetek.

DOLNÍ VĚSTONICE

D1/2

St 25. 5. 11:00—12:30

Kostel sv. Michaela archanděla a archeologická expozice Věk lovců a mamutů

Kostel sv. Michaela archanděla se nachází uprostřed obce a tvoří její dominantu. Nejstarší část pochází z 1. poloviny 14. století.

Kostel prošel několika přestavbami a úpravami, mísí v sobě renesanční i barokní prvky. Uvnitř se nachází barokní sochařská výzdoba mikulovského sochaře Ignáce Lengelachera, věž je renesanční, uvnitř robustní zvon z 1. poloviny 16. století, ohoz s helmicí, za kostelem sousoší Panny Marie Pomocné s dítětem.

Archeologická expozice Věk lovců a mamutů je věnována archeologickému nalezišti ze starší doby kamenné v Dolních Věstonicích. Systematické výzkumy zde prováděl Karel Absolon, nálezce Věstonické venuše (tu kopie, originál v brněnském Anthroposu). Muzeum nabízí svědectví o životě pravěkého člověka, jeho kostěné i kamenné předměty, uměleckou tvorbu, plastiky z kostí a hlíny, textilie a šperky, také rekonstrukci jeho obydlí a konečně hroby tří mladých pračlověků. K dispozici jsou také informace o prováděných výzkumech.

KLENTNICE

D1/3

St 25. 5. 13:00—14:00

Menhiry

Klentnice je vinařská a rekreační obec cca 4 km severně od Mikulova. Obec náležela v roce 1322 k panství mikulovskému. Dle urbáře z roku 1414 tu byl hrad - Siroťčí hrad, rychta, lázeň, rybník, 35 podsedků různé velikosti obdělávaných a 7 pustých.

R. 1645 a následně 1663 dolehl na Klentnici tatarský nájezd, jehož vinou zpustla téměř polovina rolí a vinic. Farou příslušela obec do Mikulova; v 16 stol. převládal v obci protestantismus a novokřtění. Lokálie byla zřízena v roce 1785, na faru byla povýšena r. 1869.

Tzv. klentnický Stonehenge se nachází na soukromém pozemku, který má v nájmu Lesní závod Židlochovice. Menhir znamená v bretonštině dlouhý kámen a spekuluje se, že šlo o kultovní či votické předměty. V tomto případě se jedná o kamenný kruh složený z těchto menhirů (9 kamenů, průměr 27 metrů), který byl postaven v rámci projektu „Transformační energie pro Moravu“, započatém v průběhu května 2005.

Projekt vznikl na objednávku „Domu na půli cesty“, jako součást sochařského symposia, které mělo vyjadřovat vztah lidí k oblasti, ve které žijí. Údajné energetické pole, které je nejsilnější uvnitř kamenného kruhu, má dodávat sílu a léčit (Tak bychom toho měli před zkouškovým obdobím co nejvíce využít! :))

Lokalita je volně přístupná, k místu se dá bez problému dostat pěšky. Kamenů se budete moci dotýkat, jak je libo, prohlídka bude doprovázena naším výkladem.

Religionistická relevance

Z religionistického hlediska je tato lokalita bezesporu zajímavá, svým způsobem unikátní.

Instituce „Dům na půli cesty“ zvolila právě podobu kamenných sloupů, menhirů, jako vyjádření vztahu lidí a přírody. Pro pochopení tohoto skutku by nebylo na škodu se zamyslet nad tím, co mohly znamenat menhiry pro lidi z minulosti, které tyto stavby v dosti hojném počtu stavěly, zda je k tomu nevedly podobné pohnutky.

Zajímavé je také tvrzení, že se jedná o „léčivý, energií nabitý kruh“. A jako možná otázka se nabízí, zda toto místo nemohlo být ve spojitosti s „energetickým polem“ využíváno i v minulosti.

Zajímavosti

- Středový kámen je zároveň uměleckým dílem se vsazeným skleněným okem. Skleněné oko je složená čočka s kosmogramy. Čočka je směřována na východ slunce, o podzemní rovnodennosti a během slunečního dne kreslí světelnou parabolou s duhovými okraji. Ostatní kameny jsou ozdobeny ornamenty.
- Klentnické menhiry také byly v roce 2014 součástí ankety iDNES.cz, hledající unikátní turistické cíle a umístily se na 3. místě.

MIKULOV

D1/4

St 25. 5. 16:00—19:00

Synagoga a židovská čtvrť

Mikulov představoval v minulosti duchovní, kulturní a politické centrum moravských Židů. Od poloviny 16. století do roku 1851 byl sídlem moravských zemských rabínů. Toto postavení zastával Jehuda Löw ben Becalel zvaný **Maharal** (asi 1525–1609), Menachem Mendel Krochmal (1600–1661), David Oppenheimer (1664–1736), Šemuel Šmelke Horovic (1726–1778) a Mordechaj Benet (1753–1829). Zdejší ješiva získala evropský věhlas.

Zaparkujeme v Mikulově na ulici 22. dubna, vlevo naproti autobusové zastávce. Sraz ke komentované prohlídce máme v 16:00 hodin na ulici Alfonse Muchy, kde začíná naučná stezka židovským městem. Vstupné je 134 Kč. Průvodce se nám může věnovat pouze do 18:00 hodin, poslední hodinu (do 19:00) tedy strávíme individuální prohlídkou města. Naučná stezka obsahuje na asi kilometrové trase 14 zastávek: synagogu, domy Husova 30, Husova 32, Husova 48, Husova 50, Husova 52, A. Muchy 18-20, Husova 9, hotel Tanzberg Husova 8, domy Husova 4, Brněnská 9, obřadní síň, židovský hřbitov a mikve.

Synagoga - jediná na Moravě dochovaná synagoga tzv. *polského typu* pochází z roku 1550. Její podobu nejvíce změnila zásadní přestavba v ba-

rokním slohu po požáru roku 1719. Po nákladné rekonstrukci byla synagoga počátkem 90. let zpřístupněna, v současnosti je v ní expozice o Mikulovské židovské obci a její historii.

Židovský hřbitov - vznikl postupně ve třech etapách, nyní se zde nachází kolem 4 000 náhrobků. První pohřby zde byly již v polovině 15. století. Nejstarší dochovaný náhrobek pochází z roku 1605. Nejcenější částí je rabínský vršek s náhrobky mikulovských a moravských zemských rabínů.

Mikve - židovská lázeň, která sloužila rituálnímu očištění ortodoxních Židů před začátkem šabatu a svátků, u žen také po menstruaci, před svatbou a po porodu. Je to zděná nádrž, která musí umožnit dospělému člověku plně se ponořit. Mikve v Mikulově byla objevena náhodou v roce 2010 ve sklepě obytného domu. Je stará cca 300 let.

Zajímavosti

- Je zde zachovaná řada domů původních židovských obyvatel, pocházejících již z poloviny 16. století, tj. z doby výstavby prvních kamenných domů. Obsahují architektonické prvky typické pro židovské domy, a proto byla celá polovina z dosud stojících 45 budov prohlášena za nemovitou kulturní památku.
- První domy v židovské čtvrti byly dřevěné, teprve po požárech v polovině 16. století nahradilo dřevo kámen. Proto má také většina dochovaných domů renesanční jádro. Domy židovské čtvrti bývaly pro odlišení od křesťanských odlišeny římskými čísly I až CLXIX. Časté bylo tzv. kondominium, tj. rozdělení domu mezi několik vlastníků (horizontálně i vertikálně), popisná čísla byla pak dělena na a, b, c atd.
- **Dům Husova 4** - prvotní sídlo židovské základní školy (chederu) do r. 1844, poté ústav pro hluchoněmé. **Dům Husova 48** - bývalá židovská škola (1845-1860) pro chlapce od 5 let. Vyučovalo se hlavně hebrejštině, tóře a základům judaismu.
- **Dům Husova 52** - bývalý židovský starobinec (pol. 18. do konce 19. st.). Ve dvoře stojí někdejší Michlštetrovská synagoga (1697). **Domy A. Muchy 18-20** - ve dvorní části zbytky Aškenázské synagogy (1675).
- **Hotel Tanzberg, Husova 8** - stylový hotel byl v 70. letech 20. st. postaven na základech dřívějšího rabínátu. V roce 1935 zde pobýval malíř Alfons Mucha. Ve 2. suterénu (cca 10 m pod úrovní terénu) je dochovaná středověká mikve.

Religionistická relevance

Nejstarší písemná zmínka o Židech v Mikulově se vztahuje k roku 1369. Postupně zde vznikla vůbec nejpočetnější židovská komunita na Moravě - v polovině 19. století ji tvořilo 620 systemizovaných rodin, 3700 osob, tj. 39% obyvatel města. Život celého města poznamenaly rozsáhlé požáry z let 1719 a 1737, po nichž bylo ghetto nově koncipováno: zcela odděleny byly židovské a křesťanské domy, byly vybudovány ochranné zdi proti dalším požárům a na střechy nesmělo být použito dřevo a šindel.

V letech 1935–1938 v Mikulově sídlilo moravské židovské muzeum. Židovská obec byla ještě krátce obnovena po 2. světové válce, kterou přežila jen hrstka místních Židů.

VELKÉ LEVÁRE

D2/1

Čt 26. 5. 9:00—10:00

Habánsky dvor

Záhorie je región, ktorý je svojou polohou priam predurčený k migrácii a miešaniu obyvateľstva, zvykov, jazyka. Terén tohoto regiónu je menej členitý, pôda relatívne plodná a podnebie vyhovujúce, čo môžu byť dôvody na imigráciu práve do tejto oblasti. O tej svedčia najmä záhoráčtina (malé slovníčky záhoráčtiny odporúčam umiestniť do sieťky na sedadlách v autobuse, inak hrozí, že sa budú Slováci a Česi húfne strácať, Moraváci by mali väčšinou rozumieť), netradičná keramika pochádzajúca z krajín nachádzajúcich sa hore tokom rieky Dunaj (čiže zo západu, čo je dôvod prečo ju Slováci nechápali a považovali za neskutočne pokrokovú, stovky rokov nevymysleli nič lepšie) a iné. Práve táto migrácia spôsobila pestrosť pozorovateľných prejavov náboženskosti, pretože v situácii, keď sú obyvatelia nútení z akýchkoľvek dôvodov opustiť svoju domovinu narastá ich tendencia inklinovať k zvykom, tradíciám, odkazom a vieram svojich otcov (matiek). Alebo jednoducho prosia boha/ bohov o lepšie zajtrajšky a hladký štart na novom sídlisku. Tieto tendencie sa stupňujú v prípade že ide o skupinu, ktorá bola za svoje náboženské prejavy vykázaná zo svojej pôvodnej domoviny. Reč je novokrstenskej skupine z Nemecka, ktorá žila v novoveku na južnej Morave a na Slovensku, kde sa uchýlila pred prenasledovaním v západnej Európe (na Slovensku neskôr aj pred prenasledovaním na Morave). Ich názov sa mení a vyvíja vplyvom času a premigrovaných regiónov, na záhorí sa stretnete s označením Habáni, z nemeckého Haushaben, čím označovali svoje osídla, dvory. Presne takýto dvor sa nachádza vo Veľkých Levároch, jedná sa o jednu z najstarších pamiatkových rezervácií ľudovej architektúry. Tvorí ho 22 pôvodných viacpodlažných stavieb vybudovaných v 17 – 19 storočí okolo štvorcového námestia. V jednom z nich, zvanom Izerov dom, sa nachádza Múzeum habánskych remesiel. Habánske domy majú svoj pôvod v neskorogotickej architektúre domov v Nemecku. Sú to dlhé a objemné murované stavby, pre ktoré sú typické viacpodlažné podkrovia, pekne zdobené okná a hlavne takzvaná habánska šikmina, čiže vysoká a strmá sedlová strecha. Ako materiál bola používaná slama napúšťaná hlinou. Takáto strecha mala veľmi dobré ohňovzdorné a tepelnoizolačné vlastnosti. Dnes však už slamené strechy nahradili pálené škridle. Nachádza sa tu aj habánska kaplnka, vstavaná do domu. Niektorí z Habánov podľahli nátlaku a v 18. storočí na príkaz Márie Terézie prestúpili na katolícku vieru, ostatní migrovali ďalej.

Pozoruhodnosti:

- Habáni, prichádzajúci na územie Slovenska založili 33 bratských dvorov. Do dnešných dní sa zachovali dvory vo Veľkých Levároch, Sobotišti a Moravskom Jáne. Habáni prišli do Veľkých Levár v roku 1588. Od grófa Jána Bernharda dostali lúky, polia, lesy a stavebné pozemky. Boli to zruční remeselníci, ktorých výrobky sa cenili (viď keramika, napríklad habánska majolika-fajansa). Jedným z posledných významných umelcov tvoriacich týmto štýlom bol Ferdiš Kostka, ktorého objemná zbierka keramiky je vystavovaná v múzeu, v čase našej exkurzie zatvorenou.
- V roku 1592 mal habánsky dvor vlastný mlyn, pivovar, verejný kúpeľ a dielne na nože a keramiku. Počas najväčšieho rozmachu mal habánsky dvor vyše 40 domov. Habáni mali aj vlastnú školu, kaplnku a faru.

Religionistická relevancia:

Nemyslím si, že je potrebné vysvetľovať religionistickú relevanciu uzavretej skupiny, ktorej členovia majú (okrem blond vlasov a modrých očí) jedinú spoločnú črtu, vierovyznanie. Život tejto komunity nebol zrovna dynamický a náročný na zmeny, takže model života a bývania aký tam uvidíme bude podávať svedectvo o mnoho viac javoch ako len o živote tej konkrétnej skupiny v tú konkrétnu dobu. Miesto je svedkom obrovských prejavov náboženskej netolerancie a nenávisť, keďže práve tá spôsobila prisťahovanie sa neskôr aj odchod Habánov z územia dnešnej Slovenskej republiky. Je to smutné, a v dnešnej dobe by sa to nemohlo stať, či? (pre absolútnu religionistickú relevanciu pozri Perličku na záver).

Perlička na záver

Jožka Bačku sa mi bohužiaľ nepodarilo pre účely exkurzie zohnať, ale práve takto by sa mali robiť súčty obyvateľstva, možno sa to raz v tej odlúďstenej Bratislave naučia.

Obyvateľstvo [\[upraviť \]](#) [\[upraviť zdroj \]](#)

Obec má po národnostnej stránke slovenský charakter. Pri sčítaní, ktoré sa konalo v roku 1900, mala obec 2 977 obyvateľov. Z toho bolo 2 419 Slovákov. Z menšín tu žili Rakúšania, Židia, Rómovia, Maďari a Česi. Podľa sčítania z roku 1991 žilo v obci 3 193 obyvateľov. V roku 1919 žilo v obci 2 327 katolíkov, 335 evanjelikov, 86 židov. Zo sčítania v roku 1991 bolo v obci 2 287 katolíkov, 112 evanjelikov a 255 obyvateľov bez vyznania. U 520 osôb sa vierovyznanie nezistilo. Obec mala aj svojho žobráka. Ľudia ho nazývali Jožka Bačka.

MALACKY

D2/2

Čt 26. 5. 10:15—11:15

Synagóga a františkánsky kostol

Malacky sa nachádzajú v oblasti Dolného Záhoria, medzi riekou Moravou a Malými Karpatami. Počas návštevy Malaciek uvidíme miestnu synagógu, kde nás bude sprevádzať miestny profesionálny sprievodca. História židovskej obce v Malackách stiahla do roku 1755. Pôvodná synagóga vyhorela v roku 1889, v roku 1901 vznikla nová synagóga, ktorej podoba sa dochovala do súčasnosti. V synagóge sa v dôsledku II. svetovej vojny ukončila činnosť a doposiaľ nebola židovská obec v Malackách obnovená. Vstup do synagógy je dobrovoľný. Predpokladáme, že návšteva synagógy nám zaberie 30-40 minút. V prípade dostatočnej časovej rezervy je možnosť navštíviť so sprievodcom Františkánsky kostol a krypty. Najstaršie zmienky o františkánoch v Malackách sú z roku 1647. Stavba kláštora a kostola bol dokončená v roku 1653, kedy ho zakladateľ Pavol Pálffy odovzdal františkánom, aby sa ujali pastoračnej činnosti. V rámci kostola je možné navštíviť kaplnku Svätých schodov a krypty nachádzajúce sa pod kostolom. Vstup do krypty je 2 eura na osobu. Synagóga aj kostol sa nachádzajú v blízkosti centra mesta.

Religionistická relevancia:

V prípade synagógy jej spojitosť s v minulosti existujúcou židovskou obcou, doposiaľ zachovaná architektonická štruktúra synagógy a jej prepojenie s maurským stavebným slohom.

Františkánsky kláštor s mníšskou komunitou. Krypty a kult neporušenosti tela, práca so zomretými mníchmi a mešťanmi. A ako súčasný prídavok, aktivita miestnych satanistov v kryptách v roku 1992.

Pozoruhodnosti

- **Malacká synagóga** má bohatú históriu a vysokú architektonickú hodnotu. Synagóga je jednou z mestských dominánt. Bola postavená v maurskom slohu a do súčasnosti sa zachovala ornamentálna štuka abstraktného charakteru. V interiéry sa zachoval ústredný prvok - archa aj výklenok slúžiaci na uloženie zvitku tóry. Pozoruhodné na synagóge je dochované farebné riešenie fasády a maurských charakter architektúry synagógy, ktorý je významný ornamentálnymi motívmi s ornamentálnou výzdobou nad oblúkmi okien.
- **Františkánsky kostol** z roku 1653 prekvapuje svojou výškou a podobou hlavného oltára. Hlavný oltár zhotovený z dreva je sochárskym a rezbárskym dielom barokového slohu a pochádza z roku 1720. Ústrednou postavou je socha Nepoškvrneného počatia Panny Márie, ktorá je patrónkou kostola.
- **Krypty** vo františkánskom kostole pôvodne slúžili na pochovávanie členov rádu. Neskôr sa sem pochovávali aj významní mešťania, ktorých kult neporušenosti tela viedol k zaplateniu 12 zlatých za pochovanie v kryptách. V kryptách sa podľa stránky mesta Malacky v roku 1992 stretávali miestny **satanisti**, ktorý „napáchali trestuhodné činy pri rušení pokoja mŕtvych.“ „Satanisti“ nedopatrením podpálili kostol, keď hľadali šperky, cenné predmety, oblečenie a hlavy mŕtvych (ktoré sa neskôr našli).

MARIANKA

D2/3

Čt 26. 5. 12:00—13:00

Poutní místo, římskokatolický kostel

Marianka se nachází nedaleko Bratislavy na Slovensku. Jako ke každému správnému poutnímu místu i k tomuto se váže legenda:

„... historici rádu pavlínov, ktorý toto miesto spravoval zapísali ústne tradovanú legendu o pustovníkovi, ktorý žil v tomto údolí a z hruškového dreva si vytesal sošku Panny Márie (podľa pavlína Ludovíta Kummera to bolo v roku 1030). Počas nepokojov, ktoré nastali v Uhorsku po smrti kráľa Štefana, pustovník musel zo svojho miesta utiecť. Sošku skryl do bŕtl'ového stromu. Našla sa o niekoľko desaťročí neskôr. Spôsob ako sa soška našla je tiež zahalený. Najznámejšie tradovaná legenda hovorí, že v údolí žil zbojník, ktorému sa narodili ťažko postihnuté deti. Keď to nešťastný otec videl, sľúbil že napraví svoj život a dal sa na pokánie. Vo sne sa mu vraj zjavila Matka Božia a ukázala mu miesto, kde má kopat' v zemi, nájsť tam sošku a pod ňou prameň. Ak vo vode prameňa vykúpe deti, budú zdravé. Tak sa aj stalo a bývalý zbojník zasvätil po tejto udalosti svoj život Božej službe.“

Hlavní památkou obce je římskokatolický kostel Narození Panny Marie, který byl postaven v roce 1380 z vůle uherského krále Ludvíka I. Velikého.

Později na přelomu sedmnáctého a osmnáctého století byl kostel renovován do barokního stylu Leopoldem I.

Za zajímavost stojí štuky, malby a ozdoby chrámu, které nahradily původně gotický sloh, včetně bočních oltářů. Ke konci devatenáctého století byl kostel regotizován, což je možné pozorovat zejména na oltářích, či vitrážích oken.

Tímto kostelem nás provede zdejší průvodce.

Pozoruhodnosti

- Ve vnitřku kostela se nachází socha Panny Marie Tálenskej, jejíž zobrazení rozhodně stojí za vaši pozornost, stejně tak jako socha Božího Srdce.
- Za návštěvu stojí i Exerciční dům Neposkvrněné Panny Marie, který je v současné době ve správě Kongregace bratrů těšitelů (již od roku 1927). Tento dům původně sloužil po dvě století jako sídlo představeného řádu paulánů a středisko řehole. Od roku 1786, po rozpuštění řádu Josefem II., začal klášter a budova chádnout a až v devatenáctém století byl upraven jako zámeček knížetem Schwarzenbergem z Orlíka nad Vltavou.
- Pokud vám k tomu zbyde čas, můžete navštívit několik kapliček nacházejících se v okolí kostela, zejména pak kapli sv. Studne z roku 1694 při které se nachází zázračný pramen, který má mít údajně léčivé schopnosti. Dále pak se v okolí nachází např. kaple sv. Anny, sv. Floriána, či šest mariánských kapliček.
- Podobně jako velké množství kapliček, se nachází v okolí kostela i několik soch několika svatých. Za zmínku pak stojí zejména socha sv. Pavla Poustevníka a sousoší sv. Jana Nepomuckého, oboje pocházející z osmnáctého století.
- Co by to bylo jinak za poutní místo, které by postrádalo Kalvárii. I zde je možné takovou najít. Místní Kalvárie je tvořena 14 kapličkami, ze třicátých let dvacátého století, které zobrazují poslední hodiny Kristova života, zvláště pak pomocí skoro 50 soch v životní velikosti. Zároveň je pak možné navštívit i místní Lurdskou jeskyni, ve které se nachází mnoho odkazů vytesaných do kamene.

Religionistická relevance:

V samotném kostele i okolí se nachází až dost religionistický zajímavých objektů. Na výběr tak máte objekty jak z kamene, ze dřeva, ale i na stěně ze štuky, či barev, či v lidech samotných nebo jejich vyprávění. Avšak jak jste to už možná i dříve zažili, neleží jen tak na ulici extra pro vás. Je třeba jít, hledat a ptát se.

A pokud byste si opravdu nevěděli rady, tak vám i napovíme.

Můžete se zajímat třeba o poutnictví a o zájem v současném křesťanství, případně o současnou komunitu mnichů a jejich metody exercicie, či se můžete ryze zajímat o vztahy mezi světskou architekturou ve vztahu k náboženským představám a výzdobám. Záleží jen na vaší vědecké aktivitě.

Čt 26. 5. 15:00—18:00

Mauzoleum Chatama Sofera, Muzeum židovské kultury, synagoga

Mauzoleum je hrob Chatama Sofera (1762-1839), rabína bratislavské židovské obce a představitele tradičního židovského učení v Bratislavě na nábreží L. Svobody. Představuje poutní místo Židů. Otevřeno bylo v roce 2002 na 240. výročí jeho narození. Objekt je v nominaci na zápis do světového dědictví UNESCO. Nachází se na místě nejstaršího židovského hřbitova v Bratislavě, který byl založen v 17. století, když rodina Pálffyovců povolila Židům pohřbívat jejich zesnulých blízko hradního opevnění. Byl využíván až do roku 1847.

V roce 1942, po velké povodni byla většina hrobů zatopena. Zachovalo se jen 23 hrobů a 41 náhrobních kamenů, včetně hrobu rabína Chatama Sofera. Přes druhou světovou válku se po úpravách komunikace a výstavbě tunelu ocitl hluboko pod úrovní terénu, až ho nakonec zakryli betonovým stropem. Změna politického zřízení na Slovensku po roce 1989 a finanční příspěvky od Židů z celého světa umožnily rekonstrukci objektu. Posunutí tramvajové trati poskytlo prostor pro výstavbu pietního místa. Vytvořily se prostory pro návštěvníky a hroby se zrekonstruovaly. Nové architektonické řešení Ing. Arch. Martina Kvasnicy (* 1958) využilo fakt, že hroby jsou již v podzemí, a nad nimi vznikl pahorek se skleněnými stélami.

Do hrobky se vstupuje lávkou přes území původního hřbitova pokrytého vrstvou jemného šterku. Lávka vstupuje do shora otevřeného černého hranolu z pohledového betonu, ztvárňující hrobku. Hranol je symbolem propojení současnosti a minulosti, nebo profánní a sakrální architektury. Uvnitř je prostor se skleněnou stěnou s výhledem na hrobový areál pro ty, kterým náboženské předpisy nedovolují vstoupit na půdu hřbitova. Z něj vede ocelové schodiště až k hrobům, kde poutí končí. Stropy nad hroby symbolicky prostupují skleněné desky vnějších stél, které pronikají na povrch a zároveň prosvětlují prostor. Architektura vyzdvihuje osobitost místa, které je pro Soferův celosvětový význam místem návštěv z celého světa.

Muzeum židovské kultury je součástí Slovenského národního muzea. Začalo se formovat na půdě Historického muzea SNM jako oddělení židovské kultury v roce 1991. V roce 1994 se stalo samostatnou specializovanou jednotkou SNM. Muzeum se zaměřuje na prezentaci duchovní a hmotné kultury a dokumentaci holocaustu na Slovensku. Expozice a výstavy přibližují veřejnosti předměty každodenního života, dokumenty i artefakty výtvarného umění. Muzeum spravuje i expozice v Žilině, Prešově a Nitře.

Poslední zachovaná synagoga se nachází nedaleko historického centra města na ulici Heydukova. Byla postavena v letech 1923-1926 podle projektů architekta Artura Szalatnaia-Slatinského. Synagoga se v uliční frontě prezentuje monumentálním sloupovým, které má sedm pilířů. V interiéru se snoubí novátorská železobetonová konstrukce a dobové kubistické detaily s historizujícími prvky jako řada arkád ženské galerie, kovaná bima a z kamene vytesán svatostánek. Architektonické řešení synagogy respektuje požadavky ortodoxního judaismu. Sezení mužů a žen je oddělené a bima je situována v centru hlavní modlitebny. Zároveň však zohledňuje i nároky vyplývající z potřeb členů komunity. Synagoga má prostory pro studium i prostory pro menší společenské shromáždění a samozřejmě, šatny a toalety. Synagoga dodnes slouží svému původnímu účelu. V areálu bude postupně umístěno několik pamětních desek věnovaných vzpomínce na oběti holocaustu. V současnosti se připravuje stálá výstava věnovaná dějinám obce, která bude instalována v prostorách ženské galerie v roce 2011.

Religionistická relevance:

Bratislava patří mezi města s bohatou židovskou historií. Ve středověku byla přítomnost Židů v Bratislavě regulována listinou, kterou městu v roce 1291 udělil král Ondřej III. Z rodů Arpádovců. Židé podle této listiny měli právo usadit se ve městě, volit si vlastního starostu a museli platit daně přímo králi. V pozdějších dobách však byli Židé z města několikrát vyhnáni, naposledy v roce 1526. V roce 1599 se na pozvání hraběte Pálffyho vrátili a usadili se na úzkých parcelách mezi hradním kopcem a městským opevněním. Tato tzv. Judengasse se stala jediným místem, kde mohli Židé žít a to až do r. 1840. V první polovině 19.st. se stala Bratislava centrem židovské vzdělanosti a to díky rabínovi Chatamovi Soferovi, který zde založil ješivu. Od r. 1869 v Bratislavě fungovaly dvě židovské komunity-ortodoxní a neologická, každá s vlastní synagogou. Během 2.sv.v. byla většina bratislavských Židů povražděna a následně byla zničena převážná část jejich hmotného kulturního dědictví. V současnosti ve městě funguje malá, ale aktivní židovská komunita.

SKALICA

D3/1

Pá 27. 5. 9:45—10:45

Farský kostol sv. Michala, jezuitský komplex

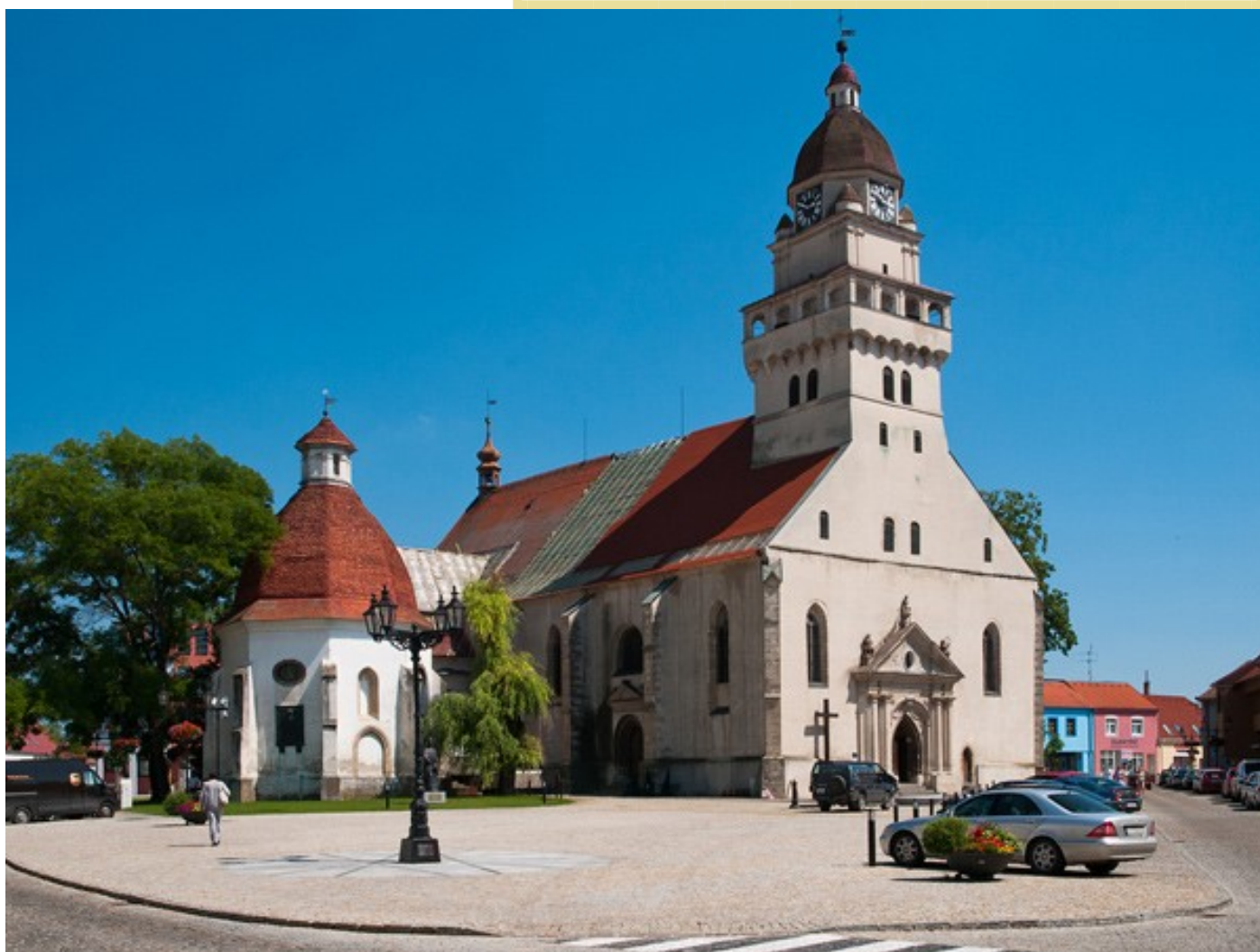
Prvými lokáciami, ktoré navštívime v tretí deň nášho putovania, budú Jezuitský a Farský kostol v pohraničnej Skalici.

V tomto meste, známom predovšetkým ceneným vinohradníctvom (za krádež hrozna ste tu mohli dostať do roku 1616 trest smrti, ale radšej neriskujte ani dnes), bohatou remeselnou tradíciou, ale najmä skalickým trdelníkom, ktorému je tu každoročne venovaný celý festival, nás po spomínaných pamiatkach prevedie sprievodca, ktorý ako pevne dúfame, bude hovoriť pjekným skalickým nárečím.

Skalica je historicky významným miestom - status kráľovského mesta získala v roku 1372, jej význam narástol kvôli strategickej polohe počas husitských vojen, od 15. storočia sa stala centrom obchodu a remesiel. Obhliadka pamiatok by nemala presiahnuť hodinu.

Pozoruhodnosti

- Farský kostol sv. Michala, ktorý navštívime, je najstarším zo skalických kostolov - pochádza zo 14. storočia. Jeho najväčšou dominantou je hranolovitá veža z obchôdzkou, výstup na ktorú preberie aj posledných rozospatých účastníkov tretieho dňa exkurzie. Keď sa dostatočne pokocháme výhľadom, presunieme sa do vnútra kostola, kde nás čakajú religionisticky zaujímavé cechovné oltáre, ktoré sú pomerne ojedinelé. Tieto oltáre dokladujú prosperitu obchodu v histórii Skalice a cechy pri nich dávali slúžiť omše za patrónov svojho remesla. V susedstve kostola sa nachádza aj stredoveký karner.
- Jezuitský komplex bol vybudovaný na prelome 17. a 18. storočia. Navštívime v ňom najmä kostol Františka Xavierského a krypty, no nachádza sa v ňom i kolégium, ktoré sa stalo jednou z prvých stredných škôl na Slovensku - výučba začala už v roku 1622. Samotný kostol je pre nás zaujímavý okrem svojej mohutnosti aj tým, že oltárny obraz v interiéri je jedným z najväčších na Slovensku. Pre všetkých túžiacich po odpočinku, alebo aspoň po atmosfére odpočinku, bude zaujímavá prehliadka podzemných krýpt.

Pá 27. 5. 11:00—11:30

Poutní místo, římskokatolický kostel

Táto stará kultúrna oblasť, ktorou v minulosti prechádzala cez brod rieky Moravy významná diaľková obchodná cesta, bola osídlená už od praveku. Okolie Holíča bolo i hospodárskym zázemím hlavného mesta Veľkej Moravy. Veľkomoravská kamenárska osada sa začala rozvíjať okolo kráľovského komitátneho hradu už na prelome 12. a 13. storočia. Zatiaľ prvá známa písomná zmienka o Holíči pochádza z roku 1205, kedy sa nazýva Wywar, čiže Nový Hrad.

V roku 1228 sa tu spomína colná stanica na diaľkovej obchodnej ceste. Podľa ustanovenia Bélu IV. sa Holíč stal sídlom pohraničného komitátu. Mestečko a hrad patrili kráľovi, ktorý ho neskôr dával do zálohy svojim verným feudálom. Medzi najznámejších držiteľov panstva patrili Stibor zo Stiboric a neskôr Coborovci. Začiatkom 14. storočia tak ako všetky hrady patrili i Holíč Matúšovi Čákovi Trenčianskemu, ktorý oň zviedol v roku 1315 víťaznú bitku s českým kráľom Jánom Luxemburským.

Najsľávnejšie obdobie prežil Holíč od roku 1736, kedy panstvo kúpil manžel Márie Terézie František Štefan Lotrinský. Holíč získal štatút c.k. mestečka a v tomto období vyrástla nová baroková časť mesta. Z pôvodného hradu si Habsburgovci vybudovali monumentálne barokové letné sídlo. Holíčsky zámok sa stal obľúbeným letoviskom c.k. rodiny a prvým miestom v Uhorsku, kde sa začalo hrať šľachtické divadlo. V 19. storočí bol Holíč najľudnatejším a ekonomicky najprosperujúcejším mestom Záhoria. V období budovania komunizmu zmenil Holíč svoju tvár. Boli vybudované štyri veľké panelové sídliská, sieť sociálnych, predškolských a školských zariadení, no bohužiaľ všetko na úkor celistvosti historickej architektúry.

Holíčske megality sa našli pri výstavbe sídliska SNP. V priebehu rokov 1988-1996 sa podarilo vďaka občianskym aktivistom časť z nich zachrániť. Francúzsky akademik Charles Tanguy Le Roux potvrdil nález stôp po hrubom opracovaní ako aj antropomorfné a dekoratívne obrazce na kameňoch. Megality pochádzajú z kultového objektu objaveného na Slovensku v roku 1988 v priestore pod Kalváriou, ktorý bol súčasťou pravekého rondelu o priemere 60 metrov. Súbor pozostáva z 22 zachovaných kultových kameňov, ktoré sú rozdelené na mužské a ženské. Najväčší kameň má dĺžku 6,8 metra.

Viacere kamene boli dekorované obrazcami s mytologickou funkciou. Na najväčšom kameni sa ich dodnes zachovalo najviac, je tu napr. zreteľne vidieť kladivo, atribút v celom

indoeurópskom priestore známeho boha hromu. Aj keď kultové kamene sa nachádzajú v mnohých krajinách, na Slovensku sú doteraz prezentované len v Holíči.

Najvýchodnejšie miesto v Európe, kde sa nachádzajú menhiry. Stanovisko pamiatkového úradu v Skalici a Archeologického ústavu v Nitre, platné do 12.5.2004 hovorí, že kamene neboli opracované a teda nejde o prehistorické nálezisko.

Religionistická relevance:

Le Roux predostrel hypotézu, že menhiry pôvodne stáli na temene kopca. Na mieste dnešnej holíčskej kalvárie. Toto strategické miesto bolo pravdepodobne zničené nájazdom cudzích bojovníkov, prípadne pôvodnými obyvateľmi pri nejakom kmeňovom prevrate. Menhiry ako symbol kultu mohli byť zvrhnuté dolu z kopca.

KOPČANY

D3/3

Pá 27. 5. 11:45—12:15

Kostel sv. Markéty Antiochijské

Kostelík sv. Markéty Antiochijské je stavba zasazená do malebné krajiny okolí Kopčan. Kolem dokola této kamenné stavby z 9. stol., tedy z období Velkomoravské říše, se rozprostírají obdělávaná pole a vede k ní asfaltová polňačka. Samotný kostelík je vystavěný v předrománském slohu, přičemž ve 13. stol. byl zrekonstruován ve stylu gotickém. Dokonce se zachovaly i části středověké interiérové výmalby. O jeho historii se dozvíme od místního průvodce, jehož výklad by neměl přesáhnout 20 min.

V kostelíku i jeho okolí se intenzivně pohřbívalo několik staletí až do raného novověku. Pohřby jsou všechny kostrové, v jednom byly nalezeny i krásné velkomoravské šperky, což svědčí o stáří i výjimečnosti této lokality. Spojitost s velkomoravským hradištěm v Mikulčicích je tedy jistá, kostelík lze odtud při nulové inverzi krásně vidět. Dokonce se uvažuje o vybudování lávky, která by tyto dvě lokality propojila. Dělicí hranicí mezi hradištěm a kostelíkem je prozatím stále řeka Morava, která je jednak hranicí státní, a jednak duchovním předělem mezi živými v hradišti a mrtvými u kostela.

Religionistická relevance:

Kostelík je pro religionisty zajímavý svým vztahem k Velkomoravské říši a její náboženské politice, a také díky množství pohřbů, které vypovídají o významu lokality a zároveň způsobu, jakým tehdejší církevní pohřby vůbec probíhaly. Je součástí komplexu, jež budovali vládci Velkomoravské říše na svém území. Spadá pod mikulčickou sídelní aglomeraci jako její XIII. kostel. Je tedy odrazem velkomoravské politiky stejně jako způsobu života obyčejných lidí.

Relevantní je tedy jak pro religionisty zabývajícími se počátky křesťanství na území Slovenské republiky, tak pro religionisty zabývajícími se historickou sociologií, minimálně kvůli nasátí autentické atmosféry.

Pozoruhodnosti

- Pozoruhodností je téměř nepřetržitě využívání kostela k bohoslužbám i pohřbům (na přilehlém hřbitově) až do 18. stol., hřbitov přetrvával až do začátku století dvacátého. Poslední přestavba samotného kostela se taktéž uskutečnila ve 20. stol., a to roku 1926. V kostelíku se dodnes konají příležitostné bohoslužby, například během poutí. Kostelík sv. Markéty Antiochijské je tak jedním z nejstarších a nejdéle využívaných kostelů na území Slovenské republiky, a nejstarší církevní stavbou ve střední Evropě vůbec. Jeho kameny stále spojuje zchovalá velkomoravská kvalitní malta.

Pá 27. 5. 14:30—16:00

Synagoga a židovský hřbitov

Jak všichni víme již od čtvrté třídy z hodin vlastivědy, Břeclav leží v oblasti Jižní Moravy, tedy přesněji na souřadnicích 48°45'32" s. š., 16°52'55" v. d. (kdyby řidič na probíranou látku náhodou chyběl). První osídlení se datuje do pravěku, do oblasti Pohanska (viz. tým Krteček), důležitější pro založení města je 11. století, ve kterém byl Břetislavem I. postaven pohraniční hrad.

Židovské osídlení a kultura jsou z Břeclavi neodmyslitelně spjaté. Starší synagoga z roku 1697 ve 2. polovině 19. století nestačila rostoucím prostorovým nárokům obce, nahradil ji v roce 1868 nový templ pořázený nákladem židovského starosty Davida Kuffnera. Později přestavěna s použitím maurských prvků v interiéru. Tento jev je pro střední Evropu poměrně netradiční, neboť maurská architektura je charakteristická spíše pro sefardské prostředí. Nad hlavním vstupem byl restaurován hebrejský nápis – „Vstupujte do bran Jeho s díkyčiněním, do síní Jeho s chválemi“ (Žalm 100, 4 Starý zákon). Synagoga byla k bohoslužebným účelům využívána do začátku okupace, celé půlstoletí pak sloužila jako skladovací prostory.

Židovský hřbitov byl založen pravděpodobně v druhé polovině 17. století, přičemž jeho stáří dokazuje nepravidelný tvar hřbitova a převýšení nad okolní terén. Dnes nalézá asi 300 náhrobních kamenů, z nichž nejstarší dochované pocházejí z počátku 18. století. Tvar a členění náhrobků odpovídá hlavně tzv. jihomoravskému či mikulovskému typu. Převládá bohatší barokní plastická výzdoba, někdy s reliéfní symbolikou ve vztahu k zemřelému a vždy s hebrejským nápisem. Novodobější náhrobky ze žuly a

mramoru s nápisy v německém jazyce již odráží zbohatnutí židovského břec-lavského měšťanstva a asimilační trendy přelomu 19. a 20. století. Zastoupena je i secese, moderna a zvláštností jsou náhrobky ve tvaru sarkofágů. Hřbitov tak demonstruje vývoj jednotlivých typů židovských náhrobků od 17. století do 30. let 20. století. Severovýchodnímu rohu hřbitova poblíž vstupu vévodí majestátní novorenesanční hrobka Ignaze Kuffnera. Klan Kuffnerů je s Břeclaví úzce spjat. Zatímco David Kuffner byl židovským starostou, Ignaz vlastnil pivovar a tovarnu a dokonce dosáhl šlechtického titulu. V 80. letech 20. století byl zpus- tošený hřbitov určen k likvidaci a pod-

statná část náhrobků odvezena.

Co se týče expozice, úvodní panely seznamují se základní charakteristikou židovského náboženství, v dalších částech je poukázáno na význam břec-lavských Židů pro průmysl, ale také školství a jiné oblasti, samostatná část je věnována významné rodině Kuffnerů a třem hlavním částem rodové linie – břec-lavské, vídeňské a slovenské. Samostatné panely jsou věnovány i židovské architektuře a dochovaným židovským památkám. Součástí expozice jsou také náboženské, liturgické předměty a předměty vztahující se k životu Židů v Břeclavi.

POHANSKO

D3/5

Pá 27. 5. 16:15—17:15

Naleziště, obřadiště

Stejně jako každý rok, i letos navštívíme lokalitu pohanskou. Pravda, kvůli názvu to ale asi už neutajíme.

Letos však poprvé navštívíme lokalitu, která je nám jak časově, tak i „kulturně“ bližší. Jedná se totiž o místo starověkého slovanského hradiště. Jak je u archeologického naleziště obvyklé, ani tady bez jistého „výcviku“ mnoho nerozeznáme. Ona si za tisíc let příroda vezme své zpět. Nicméně k nám byla naše Alma Mater štědrá a tak byla na místě zrekonstruována polozemnice, a hlavně „kultovní“ místo, takzvaná kůlová svatyně.

Vzhledem k pokročilému času při naší návštěvě už nestihneme prohlídku expozice muzea v blízkém letohrádku/loveckém zámečku, která je věnována historii vykopávek a ukazuje i některé nalezené předměty. Proto budete muset vzít zavděk naším pokusem o odborný výklad.

Na místo se dostaneme z parkoviště vzdáleného cca 2,5 km pohodlnou procházkou nádhernými lužními lesy. Stvoření městská mohou zůstat prosty obav, půjdeme po silnici asfaltové. Na místě pak po komentáři a našem výkladu snad

zvládneme i krátký rozchod po nejbližším okolí krásného Lednicko-Valtického areálu.

I když byla naše lokalita možná nepro- zřetelně umístěna jako poslední v seznamu na velmi znavený a vyčerpaný páteční podvečer, možná právě proto mnozí ocení po mnoha podobných, sic pro člověka rozlehlých, ale pro ducha stíněných, chrámů kamenných, jeden „chrám“ přírodní, volný a ve své podstatě „neomezený“. (Na rozdíl od loňského ročníku.)

Jak již bylo napsáno výše, středobodem naší výpravy bude zrekonstruované svatiště, které se velmi podobá jinému, ač většímu, svatišti nalezenému na Ukrajině. Jak je u archeologie již smutným standardem, jelikož samozřejmě neumí zázraky, většina z podoby rekonstrukce se dovozuje na základě nálezů tzv. kůlových jam. Proto bude i náš výklad, ne jen samotným komentář místa, ale i lehkým přehledem o slovanském náboženství.

Mimo našeho ústředního bodu návštěvy, se pak výkladem částečně dotkneme i celého areálu hradiště, jelikož ve své době rozhodně patřilo k těm více

významným. Zároveň také zmíníme stavbu nepoměrně mladší a to onen lovecký zámeček.

Vzhledem k velikosti samotného hradiště a umístění jak zrekonstruovaného svatiště, tak i jeho předobrazu v celém komplexu, je jasné, že toto místo nám může hodně vypovědět o průběhu našich dějin v období pokřesťanštění našich zemí.

Ačkoliv kvůli rozsahu zde není možné říci více, věz milý studente, že informace v tomto průvodci ti nedávají ani zdaleka představu, jak informačně bohatá lokalita může být.

Celkově se v oné záplavě křesťanských kostelů a židovských hřbitovů nějak ztrácí lokality ze života našich předků, kteří tu byli již dlouho před těmito pozdějšími, politicky nutnými, importy. Proto nás návštěva této lokality jistě obohatí znalostmi, které už možná někteří mají, ale není na škodu si je připomenout.

POZNÁMKY

POZNÁMKY

